

lige saa vanskeligt for dette Selskab som for alle andre, for de enkelte private Mænd som for Aktieselskaber, Konfortier, Jernbaneselskaber, kort sagt for Alle at reise Penge. Det vilde altsaa ikke være nogen Mærkværdighed, men en Følge af ganske udenfor liggende Forhold. Under ganske almindelige, ordinære Forhold vil der imidlertid ikke være Tvivl om, at Kinge—Jaa-borg Banen vilde komme i Stand efter Systemet af 1873, hvortil der ogsaa findes en ganske overordentlig let Afgang, thi man maa erindre, at det Selskab, som staar i Spidsen derfor, allerede har sine Jernbaneverksteder med en Stationsbygning for Kinge, har en fælles Administration, at Selskabet allerede har en vis Konfidents, at det staar nogenlunde ordentlig og kan betale Enhver Sit. Alt er af en saadan Veffaffenhed, at det vilde være mærkværdigt, hvis Anlægget ikke kom i Stand. Den Dag, man lukkede for den lokale Jernbanebygning, vilde de Egne melde sig, der vare velhavende nok til at bære de Offre, som andre Egne, der ere mindre velhavende, have kunnet bære for at faae en saadan Bane i Stand. — Der er endnu en sidste Bane, Thisted Banen. De Herrer ville erindre, at der i 1874 blev forelagt et Lovforslag af Regjeringen om Thisted Banens Bygning paa langt ugunstigere Vilkaar for Thisted Amt end de, der ville knytte sig til Baneanlægget, som det nu foreligger. Den Gang var der nemlig Tale om et fast Broanlæg eller Dæmningsanlæg ved Oddefund, der vilde medføre en fast Udgift af 2 Millioner Kr. Vi vide, hvad saadanne faste Broer koste, f. Ex. den ved Aalborg. Sundet er lige saa bredt, Forholdene i nogle Henseender lettere, efterdem der er mindre Mudder, medens de i andre Henseender ere vanskeligere, fordi der er mere Strøm. Men det er altsammen Udgifter, som Alle gif ud fra, at man den Gang skulde skrive til. Dette er nu opgivet. Staten kan tilbyde, hvad jeg finder meget naturligt, at Thisted Banen, naar den bliver til, da ved Statens Foranstaltning sættes i Forbindelse med Statsjernbanenettet ved et Dampskib eller, som jeg haaber, ved et Dampfergeanlæg over Oddefund. Det vil forringe Udgifterne til Anlægget i en meget betydelig Grad. Den Gang var det ingenlunde de Private, der i en saadan overordentlig Grad appyerede dette Anlæg, det var Aamtsraadet, og jeg kan ikke tænke mig, at Thisted Aamtsraad, saa snart det staar lige over for, at det kun faar et lokalt Baneanlæg, naar Egnen selv sætter sig i Spidsen derfor, medens Staten betaler sin Indsats for de Interesser, den paa det Almindeliges Vegne har at varetage, skulde trække sig tilbage, vel at mærke naar man lukker Bommen for de lokale Banebygninger ved Statens Foranstaltning; thi naar Bommen staar aaben, vilde det være mere end menneskeligt, om de lokale Egne skulde puste selv at gjøre Offre i Stedet for at komme til Statskassen. Jeg tør der-

for tro, at denne Sætning aldeles ikke vil vise sig at holde Stik, den vil selvfølgelig kunne hævdes, saa længe man giver Udgift til, at Staten vil bygge; men saa snart man i No og Fred vender tilbage til Principet af 1873, kommer igjen den naturlige Tilbøielighed til at bringe Offre for at erhverve et Gods, hvis Værd, Folk, der puste det i meget høi Grad, kjende.

Saa, jeg har nu tilladt mig, hvad jeg haaber, det høitæredede Thing vil give mig Absolution for, noget vidiløftig maatte at udtale mig om et System, som jeg synes, at der for min Person er særlig Grund til at træde i Stranken for, idet jeg anser det for rigtigt, og jeg har derfor troet at turde lægge Beslag paa Thingets Tid til at udvilde de Grunde, hvorfor jeg har anset det for at være rigtigt. Jeg kan imidlertid ikke forbigaa nogle andre Ytringer; thi nu ligger det for mig at vende mig mod det System, som selvfølgelig den Gang, da man gif til Principet af 1873, maatte ligge Indenrigsministeriet for paa samme Maade som det System, man valgte, thi det var det Giendommelige, at man i en lang Række af Aar, Aar for Aar, gif til Statskassen for at faae bygget Baner i Sjælland og paa Fyn. Skulde det endelig vise sig, at man for Diebliffet — thi med Hensyn til Jernbanebygninger og den Slags Sager vil man ikke kunne se saa overordentlig langt ind i Fremtiden — ikke vilde kunne naae videre efter Systemet af 1873, er Spørgsmaalet dette, om der da er tilstrækkelig Grund til at gaa over til Statsbanebygning, det vil sige, at Staten bygger de rent lokale Baner. Jeg maa da først og fremmest gjøre opmærksom paa, at i det Dieblif Staten bygger de lokale Baner, saa reiser sig jo med nødvendig Styrke Prægravations-spørgsmaalet. Det er Noget, som ikke noget Menneffe kan fortænke dem i, der ikke særlig ere knyttede til Sjælland og Fyn, at de reise Prægravations-spørgsmaalet. Saalænge Spørgsmaalet er om at oplyse Jarvande, saa er der Ingen, der er berettiget til at klage, fordi hans lille Jarvand ikke er blevet oplyst, naar de store Jarvande ere oplyste for den almindelige Skibsfart. Naar Staten bygger Havne i Fredrikshavn og Helsingør som Nødhavne for den almindelige Skibsfart, saa er der ingen Kommune, der har nogenstomhelst Ret til at klage, fordi den af egne Midler maa bygge sin Havn. Saalænge Statskassen lukker sin Kasse op, fordi det maa erkjendes at være et Statsanliggende at forsyne Sjælland og Fyn tilstrækkelig med Jernbaner, saalænge er der Ingen, der tør klage, og hvad Mere er, her kan siges, at man har ikke klaget. Jeg har jo været tilstede som de fleste af de Herrer i Rigsdagen den Gang, da Loven af 1868 blev til. Man havde sine Betænkeligheder, hentede fra den finantzielle Situation i sin Almindelighed, men der klagedes ikke, fordi man af den fælles Statskasse vilde bygge Jernbaneanlæg,